

PROFFORMANCE

A minőségi oktatásért, avagy a 21. századi oktató ismérvei

Milyen célokat fogalmaznak meg az európai és nemzeti szintű szakpolitikai dokumentumok a felsőoktatási oktatók számára? Hogyan lehet ezeket a mindennapi gyakorlatra lefordítani? Mit vár az oktatótól az intézmény vezetése, a diákok, a gazdasági és társadalmi partnerek? Hogy látják egymás munkásságát, oktatási módszereit a kollégák? Milyen igazodási pontok, kritériumrendszerek léteznek? Hogyan lehet megtalálni az egyensúlyt az oktatói-kutatói lét és a társadalmi-gazdasági szerepvállalás között? Kell-e, lehet-e minden pontban a legjobbnak lenni? Hogyan lehet differenciálni az oktatók között? Milyen rugalmas, „oktatóközpontú” karrierutak léteznek? Hogyan lehet az oktatói teljesítményt értékelni és ösztönözni? Milyen jó gyakorlatok léteznek ezen a téren nemzeti és európai szinten?

E kérdések megválaszolására alakult a PROFFORMANCE – *Assessment tool and Incentive systems for Developing Higher Education Teachers' Performance* (Mérési eszköz és ösztönző rendszer kidolgozása a felsőoktatásban dolgozó oktatók teljesítményének fejlesztéséhez) című projekt. A nemzetközi konzorcium az Innovációs és Technológiai Minisztérium és a Tempus Közalapítvány vezetésével, valamint 5 teljes (osztrák, cseh, horvát minisztérium, szerb nemzeti iroda, grúz oktatásfejlesztési központ) és 4 társsal partnerrel (Academic Cooperation Association, European Students' Union, Digitális Jólét Központ, Aveiro Egyetem), és mintegy 30 nemzetközi szakértő közreműködésével jött létre.

A pályázat a 21. századi oktató szerepkörének vizsgálatát és kompetenciafejlesztését helyezte középpontba, akkor még nem sejtve, hogy a projekt megvalósításának idején még fokozottabb figyelem irányul majd arra, **hogyan képes reagálni a változásokra, új kihívásokra az egyetem menedzsmentje és főként oktatói közössége.** A 2020-as év kényszerítő körülményei számos olyan folyamatot gyorsítottak fel, amelyek különböző mértékben már elindultak az egyes intézményekben, csak esetleg koncepció, motiváció, erőforrás híján nem tudtak megfelelő ütemben, strukturáltan és tervezetten haladni.

A távolléti oktatásra való áttérés során a menedzsment és az oktatók együttműködése, változáshoz való gyors alkalmazkodása és helyállása révén a legtöbb intézmény többé-kevésbé:

- sikeresen biztosította az informatikai kiszolgáló rendszer megnövekedett kapacitásszükségletét,
- kialakított egy, a helyzet által megkövetelt keret- és szabályrendszert az oktatásra, tanulási eredmény bemutatására, valamint annak értékelésére,
- megszervezte az oktatók célzott oktatásmódszertani támogatását, online tanártovábbképző oktatóanyagokat készített,
- olyan oktatókat is rávett az online tanulási keretrendszerek, digitális tanulástámogató programok használatára, innovatív oktatási módszerek alkalmazására, akik eddig idegenkedtek ezektől, nem akarták elhinni, hogy képesek rá,
- fokozottan és célzottan foglalkozott a hallgatók tanulástámogatásával és tanuláson kívüli mentorálásával, pszichológiai segítségével.

A rendkívüli helyzet nyomán

- nagy számban vált lehetővé, hogy az oktatók online előadásait, szemináriumait egyszerre több különböző országból látogassák,
- a kényszer okozta kihívások számos kreatív megoldás, módszertan létrejöttét, együttműködések, közös gondolkodási folyamat megvalósítását eredményezték, amelyekből a továbbiakban is lehet meríteni,
- bebizonyosodott, hogy a távolléti oktatás esélyeket teremt és felszínre hoz esélyegyenlőségeket, amelyeket az intézmény így orvosolhat (pl.: digitális eszközök biztosításával hátrányos helyzetűek részére).

Még azokban az intézményekben, szervezeti egységekben is fontos hatása lehetett a nehéz időszaknak, ahol kevésbé tudtak az új helyzethez alkalmazkodni, hiszen sokszor az akadályok, hiányosságok azonosítása az első lépés a pozitív változás felé.

A PROFFORMANCE projekt ezeket a folyamatokat igyekszik elősegíteni az oktatói szerepkör(ök) meghatározása és a kompetenciák fejlesztése által. Az együttműködés célja egy komplex, átfogó, a mai kor kihívásait megjelenítő keretrendszer és értékelő eszköz kidolgozása, amely iránymutatást ad az intézmények és az oktatók számára a különböző szerepek és feladatok közötti eligazodáshoz.

A különböző profilú, eltérő hatáskörű, Európát behálózó földrajzi elhelyezkedésű partnerek és a számos kutatási és projekteredménnyel, szakmai gyakorlattal és oktatási tapasztalattal rendelkező szakértők hozzájárulnak ahhoz, hogy az eredményekben sokféle nézőpont, megközelítés érvényesüljön, s így a létrehozott eszközök széles körben felhasználhatóak legyenek.

A projekt 2020. június 1-én vette kezdetét, kétéves futamidővel 2022. május 31-ig tart. A rendkívüli helyzet hatásai a projekt megvalósításának módját is befolyásolják. A tervezett partneri, szak-

értői találkozók lebonyolítása, az együttműködések megvalósítása, az ütemezés, az alkalmazott módszerek mind újratervezést igényelnek (például a többnaposra tervezett találkozót, több, rövidebb időtartamú ülés váltja fel, a szekciók csoportos, egyidejű gondolkodásait, aszinkron online kollaboráció helyettesíti, az egyes műhelyek koncentrált napjai helyett pedig alkalom nyílik a hosszas együttműködésre, az egyes témák alaposabb, mélyebb átgondolására).

A fizikai találkozók megvalósítására tervezett költségek átcsoportosíthatók, így lehetőség nyílik a szakmai tartalom továbbfejlesztésére. Kreatív ötleteket kíván a szakértői találkozók informális szakmai hozadékaikainak pótlása – online csapatépítés, szervezett virtuális kávészünetek révén.

A magyar felsőoktatási intézményeket érintő főbb mérföldkövek:

2020. ősz: benchmarking kérdőív az oktatói értékelésről és ösztönzésről

2021. tavasz: a benchmarking eredményeinek megjelenése

2021. ősz: az értékelő eszköz első változatának értékelése – pilot jellegű intézményi látogatások

2021. ősz: innovatív oktatói díj a kifejlesztett értékelő eszköz kritériumai alapján

2022. tavasz: nemzetközi projektzáró rendezvény díjkiosztóval, az értékelő eszköz bemutatásával és ajánlások megfogalmazásával

A projekt célkitűzései, tevékenységei, szakmai anyagai, az eredményekről szóló beszámolók, valamint a partnerek, szakértők listája a *profformance.eu* honlapon olvashatók •

BESZE SZILVIA

Tempus Közalapítvány, Felsőoktatási egység

A projekt célkitűzései, tevékenységei, szakmai anyagai, az eredményekről szóló beszámolók, valamint a partnerek, szakértők listája a honlapon olvashatók:

profformance.eu

BENCHMARKING

EVENTS

ASSESSMENT TOOL

INSTITUTIONAL VISITS

CALL FOR APPLICATION

BEST PRACTICE DATABASE

RECOMMENDATIONS